

מלת בדרת

שיעור הדף היומי בדרך קצרה

קודם שבת כבי"ש גם לב"ש מותר לטעון קורת בית הברד ועיגולי הגת מבעוד יום. **גמרא** רבי סובר שנתנית מים על דיו נקרא שרייה ולענין לישא, אחד שנתן קמח ואחר נתן מים חייב שיש גיבול גם בנתנית מים ולר' יוסי חייב רק בגיבול, לר' יוסף, ר' יוסי סובר כך גם בדיו, ואב"י דוחה שדיו שאינו בר גיבול חייב גם ללא גיבול אך יש ברייתא מפורשת שר' יוסי בר יהודה חלק לענין נתינת מים באפר שחיב רק בגיבול ואין לומר שבברייתא ההיא מדובר בעפר שיש ברייתא נוספת שכתוב עפר וא"כ גם באפר שאינו בר גיבול נחלקו, אך יש לומר שהבריתות לא נכתבו יחד וכתבו עפר בלשון אפר, ויתכן שבאפר שאינו בר גיבול חייב גם בלי גיבול לכ"ע. מותר מבעוד יום להזרים מים לגינה וממשיך להשקות גם בשבת וכן להניח מוגמר תחת כלים ומתגמרים בשבת וכן גפרית תחת כלים ומתגפרים בשבת וכן קילור לרפואה על העין וכן אספגנית על מכה ומתרפאת בשבת אך אין לתת חטים לרחיים של מים שממשיך בשבת שמשיע קול ולרב יוסף משום שבינת כלים שכתוב בכל אשר אמרתי תשמרו לרבות שבינת כלים, וגם לטעם זה מותר מוגמר וגפרית שאין הכלי עושה מעשה, וכן אונין של פשתן בתנור ומצודות של חיות מותר בחכה שאין עושה מעשה אלא הדג בא אליה וכן רשת שהדג נכנס אליה ואינו יכול לצאת שהקרום נכנס ללחיו, ומצודה שהפח נתפס בה עושה מעשה אסור ור' אסי סובר שרק ב"ש סוברים שבינת כלים דאורייתא גם בלי מעשה ולב"ה מותר גם בעושה מעשה, ולב"ש מותר מוגמר וגפרית שאינם בכלי אלא בקרקע, יגית נר קדרה ושפוד מתירים ב"ש רק בהפקירם, והברייתא שלא תמלא אשה קדרה עססיות ותורמוסים ואם עשתה אסור במוצי"ש בכדי שיעשו וזה גם לדעת ב"ה וגזרו שלא יבא לחתות בגחלים ולא גזרו במוגמר וגפרית ששם לא יחתה שאז העשן יכנס בהם ויזיק להם וכן לא גזרו באונין של פשתן מפני שלא יחתה שאם יתגלה יזיק להם האויר, ובצמר לורה מדובר בורה שאינה על האש ואין לחשוש שייגיס בה שמדובר שמכוסה וטוחה בטיט ויזכור לא להגיס וקדרה עם מאכל חי מותר להניח קודם חשיכה שאין חשש שיחתה כי ממילא אינה ראויה ללילה ומסיח דעתו ממנה, מבושל היטב מותר להניח על גחלים שאין צריך לחתות, מבושל ואינו מבושל אסור שמה יחתה ואם הניח בה חתיכה חיה מותר שאז מסיח דעתו, בשר גדי שסגור בטיט מותר שקשה לו הרוח ולא יחתה, של עז בלי טיט אסור שלא יחתה של גדי בלי טיט ועז עם טיט לר' ירמיה מדפתי אסור ולר' אשי מותר והמשנה שבצלי צריך שיצלה מבעוד יום מדברת רק בעז ללא טיט ללישנא בתרא, של גדי מותר לכ"ע גם ללא טיט וכן עז עם טיט ונחלקו רק בעז ללא טיט לר' ירמיה אסור ולר' אשי מותר והמשנה שאוסרת בצלי זה רק בבשר על גחלים, דלעת חיה מותר שהיא כמו בשר גדי שהאויר קשה לה. לב"ש אין נותנים לנכרי א"כ יגיע לביתו ולב"ה מספיק בית הסמוך לחומה ולר"ע מספיק שיצא מבית הישראל, ור' יוסי בר יהודה אומר שר"ע אומר כך בדעת ב"ה. לב"ש אין למכור חמץ לנכרי אם לא גומרו קודם פסח, ולב"ה מותר למכור כל עוד הוא יכול לאוכלו

דף יט ור"י בתירא סובר שמל' יום קודם פסח, שדורשים בהלכות פסח, אין למכור לנכרי כותח וכל דבר שנאשר לזמן רב. מותר בשבת לתת מזונות לנכרי ולכלכל ולא חוששים אם יוצאים עמם ויש חידוש בכלב למרות ששבייתו מוטלת עליו בכ"ז לא חוששים אם מוציא. אין להשכיר כלים או לשלוח אגרת ביד נכרי בע"ש ובוים ה' מותר ואמרו על ר' יוסי הכהן או ר"י יוסי החסיד שלא נמצא כתב ידו ביד נכרי מעולם, לתי"ק בברייתא מותר לשלוח אגרת ביד נכרי בע"ש אם קצץ דמים, ובלא קצץ, לב"ש עד שיגיע לביתו ולב"ה עד שיגיע לחומה, ודוקא כשקבוע הדאר בעיר, והברייתא הקודמת שאסרה בע"ש מדברת כשלא קבוע הדאר בעיר ואז הנכרי יטרח בשבת לחפשו. אין מפליגים בספינה לדבר רשות תוך ג' ימים לשבת אך לדבר מצוה מותר, ופוסק עמו שישבות אף שאינו שובת ולרשב"ג אין צריך לפסוק שישבות ומצור לצידון שקרובות הן מותר גם בע"ש, אין עושים מצור על עירות של נכרים תוך ג' ימים לשבת ואם התחילו אין מפסיקים כמו ששמא אומר שכתוב בפסוק עד רדתה אפילו בשבת. בית ר"ג היו מביאים בגדי לבן ג' ימים קודם שבת ובגדי צבעונים שכיבוסם קצר, הביאו גם בע"ש ואב"י אמר לכובס שרצה על צבעונים מחיר שוה ללבנים שכבר קדמוהו חכמים שבגדי צבעונים כיבוסם קצר יותר ומי שנותן בגד לכובס יתן לו רק אחר שימדדנו כי אם גדל הבגד הפסידו שמתח אותו ואם קטן במידה הפסידו שכיווצו. ב"ש לא גזרו בקורת בית הברד מכיוון שגם אם יעשה שבת אחר שהיו בקורה לא יהיה חייב חטאת לר' יוסי בר תנאי המשנה כר' ישמעאל שמקל בשום בוסר ומלילות שרסקם מבעוד יום שיכול להניחם שיגמרו אחר חשיכה ולר"ע לא יגמרו ולר' אלעזר המשנה כר' אלעזר שמתיר להשתמש בחלות דבש שרסק מבעוד יום ויצא דבש משחשיכה ולחכמים אסור ולרבי"ח יתכן שר' אלעזר יחמיר במשנה לענין משקים שיצאו מאוכל והוא התיר רק בדבש שיצא מהחלות ור' אלעזר מצא

דף טז כלי זכוכית החמירו שמקבלים טומאה מגבם למרות שכלי חרס וכלי נתר שנעשים מאדמה לבנה נטמאים רק מהאויר שלהם או מאחוריהם אך לא מגבם ושאר כלים נטמאים מגבם אך כיון שכשנשברים עושים אותם מחדש עשו אותם ככלי מתכות ואף שבכלי מתכות טמאים שנשברו ונעשו מחדש גזרו שחוזרים לטומאתם הישנה וכלי זכוכית מטמאים רק מכאן ולהבא כיון שטומאתם מדרבנן לא גזרו בהן חזרה לטומאה ישנה אלא בכלים הטמאים מדאורייתא ולא גזרו בהם שפשוטי כלי זכוכית יטמאו כפשוטי כלי מתכות שעשו הכר בהם שלא יחשבו שטומאתם מדאורייתא וירפו תרומה וקדשים, ור' אשי מבאר שכלי זכוכית דומים לכלי חרס אך נטמאים מגבם כיון שרואים את הפנים שלהם כמו בחוף. מה שזכר בברייתא ששמעון בן שטח גזר טומאה על כלי מתכות אף שטומאתם דאורייתא אך הוא הוסיף לגזור שחוזרים לטומאה ישנה, שאחותו שלציון המלכה, נטמאו כליה ושרבתם והביאתו לצורף וריתכם ועשה מהם כלים חדשים וגזר שחזרו לטומאה ישן, כדי שלא יתבטלו מי חטאת בכלים, שכולם ישברו כליהם, וטעם זה הוא לדעה שאומרת שגזרת טומאה ישנה היא רק בטומאת מת, והדעה שגזרו בכל טומאות לאב"י, שמא לא ישבור לגמרי שלא יעשה חור בשיעור שמתהר ולר"ב שמא יאמרו שיש אפשרות לטבול ללא הערב שמש וי"מ בין הטעמים אם שבר לגמרי שאז אין את הטעם של אב"י ולר"ב יש סיבה לגזור גם בכך. **גזירה ח'** מ"י"ח דבר המניח כלים תחת צינור לקבל מי גשמים בין גדולים בין קטנים ואף כלי אבנים אדמה וגללים פוסלים את המקוה לב"ש, בין מניח בין שוכח, ולב"ה לא גזרו בשוכח ור"ב ב"ש וגזרו גם השוכח לר"מ בשוכח בחצר טהור ולר' יוסי לב"ש פסול, ואם הניחם כשכבר היו ענני גשם טמא ואם לא היו עננים טהור לכ"ע, ונחלקו כשהיו עננים והתפרזו והגיעו שוב לב"ה בטלה מחשבתו ולב"ש לא בטלה מחשבתו, ולר' יוסי **גזירה ח'** היא על בנות כותים שהם נידות מעריסתם. **גזירה ט'** שכל המטלטלים מעבירים טומאה בשיעור עובי המרדע, למרות שאין בהקפו טפח. **דף יז** ור' טרפון אמר שאקפח בני שהלכה זו אינה נכונה אלא איכר שעובר ומרדע על כתפו והאהיל צד אחד על הקבר טמאו את המרדע עצמו משום כלי המאהיל על מת ור"ע מסביר שהגזירת חכמים היא שהמטלטלים מביאים טומאה על האדם הנושאם בעובי המרדע ועל עצמם כל שהוא ושאר אדם וכלים שאין נוגעים בו אין מביאים טומאה אלא בפותח טפח ומדובר במרדע שאף שאין בו טפח אך יש בהקפו טפח וגזרו על הקפו משום עוביו, ור' טרפון מונה בנות כותים במקום גזירה זו ובענין של כלים שמקבלים גשמים סובר כר' יוסי, **גזירה י'** הנוצר עבור גת שלשמאי הוכשר והלל רצה להלקח והביא ראה שלמסקו זיתים גם שמאי מודה שא"צ בכלים טהורים, ואמר שמאי שאם תקניטני אגזור גם על מסיקה וסגרו את ביהמ"ד ולא הכניסו ולא הוציאו כלל, תלמידים, והלל היה כפוף לפני שמאי כסתם תלמיד והיה קשה היום כיום שעשו העגל וגזרו על כך ולא קיבלו את גזירתם ובי"ח דבר התקבלה הגזירה וגזרו שמא יבצור בקופות טמאות וזה רק למ"ד שכלי טמא מחשיב את המשקים ולמ"ד שאין כלי טמא מחשיב משקים, הגזירה היא שמא יבצור בקופות עם זפת שהמשקים נוצאים שם או משום אשכולות שנושכות אחת בשניה וע"י הפרדתם יוצאים מהם המשקים או גזרו שלפעמים אדם יוצא לכרם לבדוק ענביו וסוחטם ומזלף על ענבים והמשקה טופח עדיין בשעת בצירה. **גזירה י"א** שגידולי תרומה אסורים כתרומה עצמה וגזרו שישאר לא ישאיר אצלו התרומה שבביל לזרעה ור"ב דוחה שא"כ גם לא יפריש, אלא שלא חששו כיון שמשפיק חטה אחת לפטור את כל הכרי, וא"כ אין סבה שישעה חטה אחת כדי לזרעה אלא הגזירה היא שהכהן לא ישהה תרומה טמאה לזרעה ובינתים יבא לתקלה. **גזירה י"ב** מי שהחשיך לו בדרך נותן כיסו לנכרי ולא יטלטל הוא עצמו פחות מדי' אמות. **גזירה י"ג** פת עכו"ם **גזירה י"ד** שמן עכו"ם **גזירה ט"ו** יין עכו"ם **גזירה ט"ז** בנות עכו"ם **גזירה י"ז** אין פולין לאור הנר **גזירה י"ח** אין קוראים לאור הנר, ואם מחשיבים לפת ומטמא לגזירה אחת ששיניהם משום בנותיהם, יש למנות שתינוק עכו"ם ששמן בוזיבה שתינוק ישראל לא יהיה מצוי עמו למשכב זכור ור"מ שמונה פתן ושמונים לגזירה נפרדת ימנה אוכלים וכלים שנטמאו במשקים לגזירה אחת. **משנה** לב"ש אין שורים דיו וסממנים וכרשינים בשיעור שיגמר מבעוד יום ולב"ה מותר ולב"ש נותנים חתיכות פשתן לתנור רק אם יתחממו מבעוד יום ולב"ה מותר גם אם לא יגמרו ולב"ש צמר לורה מותר רק אם יקלוט הצבע מבעוד יום ולב"ה מותר, לב"ש אין להעמיד מצודות א"כ יצוד בעוד יום ולב"ה מותר לב"ש אין למכור או לטעון חמור או להעמיס משא לנכרי אלא בשיעור שיגיע למקום קרוב ולב"ה מותר לב"ש אין לתת עורות לעבדן או כלים לכובס נכרי אלא א"כ יגמור מבעוד יום ולב"ה מותר כל עוד החמה זורחת

דף יח רשב"ג אמר שנהגו אבותיו לתת כלי לבן לכובס נכרי ג' ימים

ברייתא מפורשת שר' אלעזר ור"ש מקילים גם בזיתים וענבים שריסק מבעוד יום ורבי"ח לא שמע את הברייתא הזו ור' אלעזר סובר שאין להביא ראיה מר' ישמעאל שהוא מתיר רק במחוסרין שחיקה אך לא במה שרחוק זיכה וזיתים וענבים נקראים מחוסרין זיכה ורבי"ח פסק כר' ישמעאל. שמן שנשארו בפניות בית הבד וכן מחצלות שמכסים את הזיתים לרב אסור משום מוקצה ולשמואל מותר, וכן נחלקו על מחצלות המכסות הסחורה שבספניות, וכן נחלקו בעז שעושה חלב ורחל שגוזזים אותה ותרגולת מטילה ושוריים של חרישה ותמרים שעומדים למכירה לרב אסור ביו"ט משום מוקצה ולשמואל מותר ונחלקו במחלוקת ר"ש ור"י אם יש מוקצה. אחד נהג כר"ש במקום ששמו חרתא דארגיז שהוא מקומו של רב ור' המנונא עשה לו שמתא, במקום שהיתה דלקה תלמיד אחד הציל בכלי אחד ותלמיד אחר הציל בדי' ה' כלים וזה תלוי בדעות אם עדיף מיעוט כלים או מיעוט הליכות. משנה מותר לצלות בשר בצל וביצה רק אם ניצלו מבעוד יום אין נותנים פת לתנור וחררה על גחלים א"כ היה קרימת פנים מבעוד יום לר' אלעזר מספיק שיקרום התחנות, קרבן של פסח שחל בשבת מותר לשים בתנור עם חשיכה ובמדורת בית המוקד מספיק שיתפס האש

דף כ' ומחוץ למקדש מותר רק אם נתפש האש ברובו, ולר' יהודה בפחמים מספיק כל שהוא **גמרא** השיעור שיצולו מבעוד יום הוא כמאכל בן דרוסאי, לסטים שבישל שלש. ומה שהתבשל כך אין בו יותר איסור בישול עכו"ם אם בישלו נכרי אח"כ ומה שהתבשל כך מותר ליהנות כך בכירה גם אם אינה גרופה או קטומה, ר"א אמר במשנה שיקרום התחנות והברייתא מפרשת הצד שמדובק בתנור. המשנה מתירה בפסח שבני חבורה זריזים הם ולא יחתו ולולא כן היה אסור אף שזה גדי והגמי למעלה מתירה אלא שכאן שאינו תחוך יש לגזור אם לא שבני חבורה זריזים הם, ר' הונא לומד מפסוק שבכל מושבותיכם אין מבעירים אך בבית המקדש מותר אך לפי זה מותר גם בשבת אלא שהפסוק בא להתיר רק אברים ופדרים של קרבנות, ומדורת בית המוקד מדובר באש סתם ולא גזרו בכהנים, שזריזים הם, ובכל הארץ מותר כשאחזה האש ברובו לרב רוב כל אחד מהעצים ולשמואל בשיעור כזה שלא יאמרו הביאו עצים ונניח תחתיהם ויש ברייתא כדברי שמואל שתהא שלהבת עולה מאליה ולא ע"י דבר אחר, בעץ יחיד לרב השיעור הוא רוב עוביו או הקפו ור' פפא אומר שצריך שניהם לר' חייא השיעור הוא שחעץ יסתח וממלכת האומן ולרבי"ב כדי שתאחז האש מבי צדדים, וכן יש פסוק את שני קצותיו אכלה האש היכשר ללמלאכה, אצל יהויקים כתוב והאח לפניו מבעורת לרב, אח הוא אחוונא שזה ערבה כמו שאחד ביקש אחוונא והתברר שרצה ערבה ולשמואל עצים שנדלקו באחיה, לר' הונא קנים אין צריכים רוב ואם אגדם צריכים רוב גרעינים לא צריכים רוב נתן אותם בחותלות צריכים רוב לרב חסדא קנים צריכים רוב שמתפורות ואם אגדם אין צריכים רוב וכן גרעינים לבדם שמתפורות צריכים רוב ואם אספם אין צריכים רוב, וכן דעת ר' כהנא מדורת זפת גפרית גבינה ורוב אין צריך רוב שהאש ממשיכה מאליה, וכן קש וגבבא, עצים של בבל דקים צריך רוב וגם בפתילה שעושים מהם צריך רוב היוצא ובצמר יבש שבקליפת הארז אין צריך רוב שנדלק בקלות וכן בעץ אזאזא שהוא צמר שנדלק בקלות.

פירוש במה מדליקין

אין מדליקין בלכש, בחוסין בכלל בפתילת האידן ובפתילת המדבר ובירוקה שעל פני המים ובזפת ושעוה שמן קיק ושמן שריפה באליה ובחלב לדעת נחום המדי מדליקים בחלב מבושל ולחכמים אין מדליקים אף מבושל. **גמרא** לכש הוא צמר שסביב הארז ולא מדליקים בפתילה זו חוסין, לר' יוסף היא נעורת של פשתן ואביי מוכיח שזה משוה אחר שיש פסוק והיה החוסין נעורת אלא מדובר בפשתן שלא ניפצוהו. כלך אמרו יורדי הים לשמואל שקוראים לו כולכא ור' יצחק ביאר שהוא גושקרא פסולת של משי, רבין ואביי היו אצל ר' נחמיה אחיו של ריש גלותא והיה לו בגד ממשי ואמר רבין שזה נקרא כלך ואביי אומר שאנו קוראים לזה שירא פרנדא אך יש משנה שכתוב השיראין והכלך והסיריקין חייבים בציצית וא"כ שיראים אינם כלך אך יש לחלק בין שיראין לשירא פרנדא. פתילת האידן זה אחוונא, ערבה. כשרבין ואביי הלכו בבקעת טמרוניתא ארצה, ואמר רבין שזה אידן. אמר לו אביי שזה עץ קילף רבין את העץ והראה שיש בו צמר. פתילת המדבר היא שברא, מין עשב ארוך בירוקה שעל פני המים אין לומר שזה השחור שבין החריצים שודא נפרכים ואי אפשר לעשות מזה פתילה, אלא זה הירוקת שגדילה בשולי הספינה צמר ושער, גם אין ראויים לפתילה והמשנה אינה מונה צמר שמתכווץ ושער נחרך וממלא אינו ראויים לפתילה, מזפת ושעוה והלאה מדובר בפסול שמנים, ושעוה אינה פסולה לפתילה, עטרן הוא פסולת הזפת ושעוה פסולת הדבש ונ"מ בקונה ומוכר **דף כא** גם במה שאינו ראוי להדלקת נר שבת מותר לעשות מדורה להתחמם ואף להשתמש לאורה בין בקרקע בין בכירה ונאסר רק להדליק בפתילות אלו, שמן קיק אמרו יורדי הים לשמואל שיש עוף ששמו קיק ור' יצחק אומר שזה שמן שעושים מגרעיני צמר גפן ולר"ל הוא מעץ קיקיון דיונה, רבה ראה לעץ זה שדומה לעץ סרק וגדל על המים ומעמידים אותו בפתח החנות ומגרעיניו עושים שמן ובענפיו לנים החולים שבארץ ישראל. פסול הפתילות במשנה שהאש קופצת בהם והשמנים אינם נמשכים אחר הפתילה, אביי הסתפק אם מותר לערב שמן כשר בפסול האם גוזרים שמא יבא להשתמש לבדם אמר רבה שלא מדליקים שגזרו ושאל אותו מברייתא שכתוב כרך דבר שאין מדליקים

על דבר שמדליקים אין מדליקים ובית ר"ג היו כורכים פתילה על אגוז ומדליקים ואמר לו שתי"ק אסור ואביי אמר שיש כאן מעשה רב, אלא חסר בברייתא שיש להוסיף שאין לערב ולהדליק אך להחזיק פתילה מותר וכן נהגו אצל ר"ג, ורב אמר שמוות להדליק מחלב מהותך וקרבני דגים שנימחו או נותן שמן לתוכם ואמר רבה שזה נמשך כראוי וכל האיסור בחלב מהותך הוא רק משום גזירה מחלב שאינו מהותך ואם ערב שמן בחלב מהותך אין לגזור גזירה לגזירה. מה שפסול להדליק בשבת פסול גם במקדש שכתוב להעלות נר תמיד שתהא שלהבת עולה מאליה ולא ע"י דבר אחר ורק לאור שמחת בית השואבה עשו פתילות מבגדי כהונה שבלו שעשויים מצמר, והברייתא שכתוב שבגדי כהונה שבלו עשו פתילות מדובר על בגדי בוך שכשר גם בשבת. לרב הונא מה שפסול לשבת פסול גם לנר חנוכה אף בחול כיון שאם כתבה נר חנוכה זקוק להדליקה ומותר להשתמש לאורה ולרב חסדא מדליקים בחול אך לא בשבת שכבתה אין זקוק לה ומותר להשתמש לאורה, ולרב מדליקים בין בשבת בין בחול שכבתה אין זקוק לה ואסור להשתמש לאורה ואמר זאת לאביי בשם ר' ירמיה ולא קיבל ואח"כ אמרו בשם ר' יוחנן וקיבל ואמר שאם היה לו זכות היה מקבל קודם וזה חשוב יותר שזה גרסא דינקותא, ומה שכתוב שמצותה מהשקיעה עד שתכלה רגל תרמודיים מהשוק, לא שצריך להדליק אם כבה אלא אם לא הדליק עדיין מדליק בזמן זה או שזה שיעור בשמן שנותן בה. מצות חנוכה נר איש וביתו והמהדרין נר לכל אחד והמהדרין מן המהדרין לבי"ש ביום הראשון ח' נרות ופוחת כל הימים ולב"ה ביום הראשון א' ומוסיף כל יום וטעם ב"ש כנגד ימים שנשארו ולב"ה כנגד הימים שהיו או שלב"ש כנגד פרי החג שמתמעטים ולב"ה מעלים בקודש ואין מורידים וכן היו ב' זקנים בצינן א' נהג כבי"ש והסביר כנגד פרי החג וא' נהג כב"ה והסביר שמעלים בקדש. מצוה להניח נר חנוכה בפתח ביתו מבחוץ והגר בעליה מדליק בחלון הסמוך לרה"ר ובשעת סכנה מניחה על שולחנו. וצריך נר נוסף להשתמש לאור ואם יש מדורה אין צריך נר ואדם חשוב שאין משתמש לאור מדורה צריך נר. תקנת חנוכה בכ"ה בכסלו ח' ימים שאין להתענות ולהספיד בהם שהיוונים נכנסו להיכל וטמאו כל השמנים ושנצחו בני חשמונאי מצאו רק פך אחד שמן בחותם כה"ג שהיה בו להדליק יום אחד ונעשה נס ודלק ח' ימים וקבעום שנה אח"כ לימים טובים הלל והדאה. המשנה בב"ק מביאה שגמל טעון פשתן שעבר ליד חנות ונכנס לפשתן ודלק בנרו של חנוני ושרף הבירה חייב בעל הגמל ואם הנר היה בחוף חייב בעל הנר ור' יהודה פוטר בנר חנוכה ומוכח שר חנוכה מניחים תוך עשרה שאם היה מותר לכתחילה גם יותר מכך יכול לומר לו בעל הגמל היה לך להניח גבוה יותר מגמל ורוכבו, אך יש לדחות שאם היו מטריחים להגביה הנר היה נמנע ממצוה.

דף כב ר' תנחום אומר נר חנוכה שהניחו יותר מכ' אמה פסול כסוכה וכמבוי שאין פרסומי ניסא, ומה שכתוב בבור שזרקו את יוסף שהיה ריק אין בו מים אם ריק הוא ודאי גם מים אין בו, ובא ללמד שמים אין אך יש נחשים ועקרבם. מצוה להניח נר חנוכה בטפח הסמוך לפתח לר' אחא מימין ולר' שמואל משמאל וכן הלכה שיהיה מזווה מימין ונר חנוכה משמאל לרב אין להרצות מעות לפני נר חנוכה ושמואל אמר שברן אין קדושה ורב יוסף מוכיח מכיסוי הדם שאין בו קדושה ואסור לכסות ברגל שלא לבזות המצוות וגם כאן נאמר שלא יהיו המצוות בזויות עליו ורבי"ל הוכיח מזה שאין להשתמש בנוי סוכה כל ז' ורב יוסף אמר שלענין סוכה יש ברייתא שעטרה בסדינים ובענבים אגוזים ואפרסקים אין להסתפק מהן עד מוצאי יו"ט אחרון ואם התנה עליהם מועיל. ולא צריך להוכיח מנר חנוכה שאינה משנה, והמקור לכל המצוות דם שמתיר לבזות, לרב אין מדליקים מנר לנר ולשמואל מדליקים לרב אין מתירים ציצית מבגד ללבוש ולשמואל מתירים לרב אין הלכה כר"ש שמתיר גרירת כסא וספסל כשלא מתכוון לעשות חרץ ולשמואל הלכה כר"ש, תלמיד אחד הסביר בדעת רב שאין מדליקים מנר לנר משום ביזוי מצוה, ור' אדא בר אבהו הסביר משום שמכחיש המצוה וההבדל בין הטעמים אם מדליק מהנר עצמו שאין בזה ביזוי מצוה אך מכחיש המצוה, כתוב לענין מעשר ששן שאין שוקלים כנגדו אפילו למעשר אחר, אם נחלקו רב ושמואל בנר עצמו ובקיסם גם שמואל אסור לא קשה לשמואל משם אך אם רב מתיר בנר עצמו ונחלקו רק בקיסם א"כ קשה ממעשר לשמואל אלא שיש לגזור שמא לא יכוון המשקל ויוציאם לחולין ומה שנאמר לענין המנורה שעדות היא לכל באי עולם ששכינה שורה בישראל שהנר מערבי נותן בו שמן כמו כולם ודולק עד למחרת בשעת הדלקה ומדליק ממנו את כולם וכיון שהנרות קבועים אי אפשר להעביר אש בלי קיסם ורואים שלא חששו לבזוי או הכחשת המצוה אך ניתן להסביר שמדובר שהעבירו אש בפתילות ארוכות אך נאשר קשה למ"ז שאין להכחיש המצוה, והדלקה מנר לנר תלוי שאם הדלקה עושה מצוה מותר להדליק מנר לנר אך אם המצוה היא בהנחה אין מדליקים ואין להוכיח מאדם התופש נר חנוכה בידו לא יצא שהנחה עושה מצוה ששם החסרון הוא שהרואה אומר שהדליקה לצרכו ואין להוכיח מהדליקה בפניו והוציאה שלא יצא שהדלקה עושה מצוה שניתן לומר שהרואה אומר שהדליקה לצרכו.

לע"נ הרבנית הצדקנית מרת רחל לאה אלבוים ע"ה בת ר' אברהם מרדכי הכהן הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל MABADAF12@GMAIL.COM